

INGEZONDEN.

HET BOEK VAN HEGAR.

's-Gravenhage, 27 Januari 1896.

Waarde Gerant!

Wil mij s.v.p. de gelegenheid geven een eukelé opmerking te maken, naar aanleiding van hetgeen Prof. VAN OVERBEEK DE MEIJER in nommer 4 van dit *Tijdschrift* schreef ter aankondiging van het boek *Der Geschlechtstrieb* van ALFRED HEGAR.

Het genoegten toch, dat mij de lezing dezer aankondiging verschafte, werd plotseling gestoord, toen ik op blz. 141 stootte op een m. i. geheel ongegrond verwijt aan het adres van de bestrijders van het geneeskundig toezicht op de prostitutie, het verwijt nl. dat altijd *een van hun hoofdargumenten*, en wel dat *gewoonlijk veel indruk maakt op een lichtgeloovig en niet deskundig publiek* 1) is de bewering, „dat de zonen van onze ontwikkelde en bezittende klassen, „het als een hun toekomend recht beschouwen om de dochters van het volk „te verleiden”. Prof. v. o. d. m. haalt nu tegen deze bewering, en daarmede tegen zijn tegenstanders in zake het vraagstuk van het geneeskundig toezicht op de prostitutie, de uitspraak van HEGAR aan (S. 62), dat deze meening reeds menigmaal statistisch is wederlegd en „het gebleken is dat bijna „zonder uitzondering soldaten, arbeidersgezellen en bedienden de schuldigen zijn”.

Hiertegenover nu meen ik te mogen opmerken, dat wel door Ds. PIERSON en zijn medestanders ook meermalen is geschreven over den zoogen. „blanke „slavinnenhandel”, die dan toch ongetwijfeld grootendeels ten behoeve van rijke mannen bestaat, maar van een bijzonder den nadruk leggen op of een overdrijven van deze feiten met de bedoeling (z. b.) veel indruk te maken op een lichtgeloovig en niet deskundig publiek geen sprake was, wel van het tegendeel, nl. dat beweringen in dezen zin speciaal van sociaal-democratische en derg. zijde uitgesproken, werden weerlegd, ja in bijna dezelfde bewoordingen als zooeven van HEGAR geciteerd.

Reeds in 1883 geschiedde dit op een der openbare avondbijeenkomsten bij gelegenheid van het Congres der *Fédération Britannique etc.*, waar de Heer DOMELA NIEUWENHUIS en een andere Spreker in dit opzicht werden terecht gewezen. En uit de literatuur herinner ik slechts, dat Ds. PIERSON (*Maandblad* 1. 6. 90.) naar aanleiding eener vergadering van de „Vrije Vrouwen-vereeniging” schreef „zij” (die vereeniging) „schijnt zich te verbeelden dat al die „vaders van onechte kinderen rijk zijn. Onder de 168 die ik hier (in het Magdalenahuis) gezien heb, weet ik er geen enkele en onder de onechte kinderen „van „Talitha”, wier getal legio is, zijn zij „uiterst zeldzaam”, en dat dezelfde op een vergadering in Groningen (*Maandblad* 1. 2. 91) sprak „men zie slechts „op het Magdalenahuis en vrage aan de moeders, wie de verleiders waren.

1) De cursiveering is van mij. S. H.

„Weinig rijken, maar meest alle personen, die behoorden tot denzelfden „stand, als zij die ter verpleging zijn opgenomen”.

Nu zou ik dat verwijt door Prof. v. o. d. m. aan het adres zijner tegenstanders uitgesproken niet zoo hoog opgenomen hebben, indien het niet ware, dat hiermede HEGAR en zijn voortreffelijk boek eenigermate tegen die tegenstanders worden uitgespeeld. Want het komt mij voor, dat integendeel dit boek zeer zeker meer steun geeft aan de bestrijders, dan aan de verdedigers van het geneeskundig toezicht op de prostitutie.

Een der hoofdargumenten toch van de verdedigers is dit, dat men het toezicht noodig heeft om eenigszins onder contrôle te houden en te beperken een kwaad, dat te willen uitroeien een hersenschim is, aangezien het beschikbaar zijn van vrouwen voor extra-matrimonieele geslachts-gemeenschap een tot op zekere hoogte rechtmatige eisch is tegenover de normale geslachts-drift van vele gezonde ongehuwde mannen. Iemands verhouding tegenover de prostitutie-quaestie zal grootendeels bepaald worden door zijn voorstelling omtrent het al of niet mogelijke en al of niet schadelijke van het bedwingen van de geslachts-drift door den gezonden (niet hereditair belasten) man.

En daarom nu juist had ik HEGAR, wiens boek zooals Prof. v. o. d. m. zegt „een doorgaand pleidooi (is) tegen BEBEL's leerstelling „dass es ein Gebot „gegen sich selbst sei, kein Glied in der Uebung zu vernachlässigen und „keinem natürlichen Trieb seine Befriedigung zu versagen”, — daar het met de grootste gestrengheid beheersching van de geslachtsdrift zoo wel in als buiten het huwelijk predikt —, met vreugde begroet als een krachtig bondgenoot in den strijd tegen de gereglementeerde prostitutie.

vale t. t.

Dr. D. SNOECK HENKEMANS.

Geachte Redacteur!

Ondergeteekenden deelen bij deze mede, dat de Onderlinge Verzekerings-Maatschappij van Geneeskundigen zich den 12den Februari heeft geconstitueerd en dat tot Bestuursleden zijn gekozen de H.H. Dr. A. MIJNLIEFF, Breukelen, *Voorzitter*; Dr. J. ENDTZ, Schiedam, *Secretaris*; Dr. C. A. J. KROL, Haarlem, *Penningmeester*; J. WALLER ZEPER, Haarlem, *Vicarius*; J. J. SCHELTEMA, Elst, J. D. HEFTING, Eenrum, Dr. C. E. v. D. HORST, Zaandijk, *Commissarissen voor Geneeskundige Zaken*, die allen bereid zijn de noodige inlichtingen te verstrekken.

J. ENDTZ.

A. MIJNLIEFF.

MONUMENT PASTEUR.

Uit de in dit nummer voorkomende lijst van deelneming aan de inschrijving voor bovengenoemd, in n°. 3 vermeld doel, blijkt, dat ook de leden der Openbare Gezondheids-Commissie alhier zich bij de zaak hebben aangesloten.

Ik neem de vrijheid, hierop de bijzondere aandacht te vestigen van diegenen